

NORSK REVIDERT KLOKKETEST (KT-NR2)

Carsten Strobel, Hans Johansen, Peter Bekkhus-Wetterberg og Knut Engedal, 2014

Klokketest er en kognitiv screeningstest som ofte benyttes som ledd i utredning og forløpskontroll av demens, hjerneslag, egnethet for bilkjøring o.l. Testen kan avdekke svikt i semantisk hukommelse, rom-/retning- og tidsorienteringsevne, visuopersepsjon (f.eks. vansker med visuell identifisering og analyse eller visuell agnosi), visuell oppmerksomhet (f.eks. visuell neglekt) samt evnen til abstrakt tenkning, organisering og planmessig utføring av testrespons (eksekutiv funksjon). Administrasjon forutsetter at pasienten (PAS) behersker klokken før sykdom. Synssvekkelse, tremor, nedsatt førighet, høy alder og lav utdanning kan påvirke testutførelse negativt. Prestasjonsnivå kan endre seg ved flere psykiatriske og somatiske sykdomstilstander/faser, som tidvis skåringsbedring ved vellykket behandling av depresjon og delirium/akutt forvirring, eller lavere skåre over tid som ved demens.

Instruksjon

Utfør testing en-til-en, uten pårørende til stede. Sørg for at PAS ikke kan se på egen/andres klokke eller veggklokke ved utførelse og at PAS ikke roterer arket ved tallinnsettelse. Les fet skrift (**bold**) høyt, tydelig og langsomt. Hvert instruksjonsledd kan gis 3 ganger.

1. Legg arket med trykt sirkel, blyant og viskelær på bordet foran PAS.

Si: Denne sirkelen forestiller en helt vanlig klokke. Jeg vil nå at du, uten å se på en annen klokke, setter inn alle tallene som er på en vanlig klokke. Gjør det så nøyaktig som mulig.

Setter PAS kun inn noen tall (f.eks. 3, 6, 9, 12), gjenta instruksjon og legg vekt på ordet *alle*. Små markeringsstreker for hvor tallene skal stå aksepteres, men settes hjelpestreker tvers igjennom klokkeskiven for å lage sektorer eller tegnes en stoppeklokke (tall fra 1–60 eller kun 15, 30, 45, 60) skal dette stoppes av testleder (TL). Readministrer i slike tilfeller KT-NR på nytt klokketestark, gjenta instruksjon og legg vekt på ordet *vanlig*. Fortsetter PAS likevel å inndele klokken i sektorer eller på nytt tegner en stoppeklokke, avbryt testen.

2. Etter at PAS har satt inn tallene på klokkeskiven (uavhengig av om tall er utelatt eller feilplassert),

si: Tegn nå inn viserne slik at klokken er nøyaktig ti over elleve. Bruk alltid samme klokkeslett ved retesting.

Er PAS misfornøyd med utførelse, oppfordre til å korrigere. Vil PAS korrigere mye, bruk nytt klokketestark, maks. 3 ark. Er TL i tvil om utførelse er korrekt eller valid/gyldig, readministrer KT-NR på nytt klokketestark. Settes visere korrekt, men kun tall fra 12–23 eller 13–24, readministrer KT-NR med følgende instruksjon: **Sett inn tall på nytt. Jeg vil nå at du kun setter inn de timetallene som er på en helt vanlig klokke.** Etter tallinnsettelse, si: **Tegn nå inn viserne slik at klokken er nøyaktig ti over elleve.** Settes visere korrekt ved readministrasjon, men kun tall fra 12–23 eller 13–24, gi 3 poeng og kommenter utførelse. Settes derimot visere og alle tall på rett plass 1–12 eller 1–24 (korresponderende tall i 2 sirkler/doble tallsett) gi 5 poeng. Ved korrekt klokkeslett, men lik lengde på visere, be PAS presisere hva som er lang og kort viser: Gi 5 poeng om korrekt, 4 poeng om visere er byttet om.

Vær oppmerksom på «vanlige» feil blant funksjonsfriske som *ikke* gir poengtrekk (alle tall konsekvent på utsiden av klokkeskiven, visere går ikke helt inn til senter av sirkelen) slik at skåring og funksjonsvurdering ikke overdiagnostiserer kognitiv funksjonsnedsettelse. Ikke godkjent klokke (0–3 poeng) betyr at det foreligger en mulig kognitiv svikt som må undersøkes nærmere.

For vurdering og videreformidling av resultat gir kvalitativ beskrivelse av utførelse mer informasjon enn kun poeng eller oppsummeringer som «Patologisk Klokketest». Bemerke påfallende forhold som forsøk på arkrotasjon, blanding arabiske/romertall, byttet lang/kort viser, mange korrigeringer, lang tidsbruk, usikkerhet, behov for gjentakelse av instruksjon eller readministrasjon, årsaker til testavbrudd e.l.

Pasient: _____ Testleder: _____ Dato: _____

Satte PAS i første forsøk visere korrekt, men kun inn tall fra 12–23 eller 13–24? Ja Nei

Hvis ja, gjentok det samme seg ved readministrasjon med supplerende instruksjon? Ja Nei

Skåring KT-NR2 (0–5):

Godkjent klokke: 4–5 poeng. Ikke godkjent klokke: 0–3 poeng

5 ☐	Klokke med korrekt angitt klokkeslett og alle tallene på rett plass 1–12/I–XII, alternativt 1–24 i doble tallsett/2 sirkler
4 ☐	Små plasseringsfeil tall/visere. Tall/visere rett, men tall kombinert ut-/innside eller arabiske/romertall. Byttet lang/kort viser
3 ☐	Tallene er riktig/omtrent riktig plassert, men visere klart feilplassert. Visere korrekt, men kun tall fra 12–23 eller 13–24
2 ☐	Tallene er så feilplassert eller forskjøvet at det er vanskelig å plassere visere riktig. 1–24 med tallene i én sirkel
1 ☐	Uttalt feilplassering av tall, tall stokket om på eller utelatt tross gjentatt instruksjon. PAS fortsetter med tall over 24
0 ☐	Ser ikke ut som en klokke, PAS skriver ev. bokstaver på arket, eller gjør ikke noe forsøk på å skrive inn tall

Spesielt å bemerke: _____

_____

